

Javaslat

**az „Ardelean József János: Kétegyháza község
monográfiája című könyv”**

települési értéktárba történő felvételéhez

Készítette:
Árgyelán Erzsébet

.....
Kétegyháza 2016. október 6.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:
Árgyelán Erzsébet

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: **Árgyelán Erzsébet**

Levelezési cím:

Telefonszám:

E-mail cím:

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése

„Ardelean József János: Kétegyháza község monográfiája

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☒ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus és vendéglátás	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:

- **Táncsics Mihály Művelődési Ház és Könyvtár nyomtatott, kölcsönözhető formátum**

- **Táncsics Mihály Művelődési Ház és Könyvtár digitalizált, PDF formátum**

- **Települési honlap digitalizált, PDF formátum**

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

☒ települési	☐ tájegységi	☐ megyei	☐ külföldi magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Ardelean József János: Kétegyháza község monográfiájának bemutatása Csobai Lászlóné leírása

A románok és a magyarok által egyenként lakott Békés megyei Kétegyháza község monográfiáját a szerzője 1893 –ban román nyelven adta ki, a község és az egyházközség gyarapodásának és az utókor szellemi épülésének reményében. Könyve olyan, ma már az érdeklődő nagyközönség számára hozzáférhetetlen román nemzetiségű történeti munka, amely a krónikára jellemző pontossággal, archaikus nyelvezettel ad képet egy nemzetiségiek által lakott település történetéről.

Munkájának különleges értéket ad, hogy olyan eredeti forrásokat használ föl és idéz is gyakran, amelyek ma már nem találhatók meg. Dicséretére szolgál, hogy a kor helytörténetírásának eredményeit, szempontjait jól ismerte és felhasználta. Könyvének adatgazdagsága jelentős segítséget nyújt a mai kutatásokhoz is.

A szerző, Ardelean József János 1848. december 30.-án született Kétegyházán. Az alsófokú gimnáziumot Aradon, a felső osztályokat pedig Szarvason végezte el. Az aradi teológia elvégzése után Kétegyháza népe 1874 –ben megválasztotta lelkésznek.

Irodalmi tevékenységét 1875 –ben kezdte. Ekkor adta ki „Az iskolás gyerekek testi és lelki egészségének fenntartásáról” szóló könyvét. Ezt követte 1878 –ban „ Az egyházi és temetési szertartási beszédek” című művének első, majd 1888-ban második kötete. 1889-ben „ Etikett” címmel egy szociális kérdéseket feszegető tanulmányt adott közre. 1890 –ben megírta „ a zsidók ceremóniái és hagyományaik” című könyvét. Egy évvel később pedig megjelentetett egy szocializmus ellenes brosrútát. Veresei kiadatlanul kéziratban maradtak.

Ardelean József János elsőként írt román nyelven településtörténeti összefoglalót a nagyobb részt románok által lakott Kétegyházaról. Irodalmi tevékenységével hozzájárult a román nemzetiségi kulturális fejlődéshez. Művelődési egyesületek alapításával, azok irányításával igyekezett kimozdítani a népet „ a lankadságból és zsibbadtságból” amely addig uralkodott. Ez a könyv a maga eszközeivel is elősegítette a fentebbi célkitűzéseket, amikor a kétegyházi román lakosság önismeretének nemzedékeken át forgatott forrása lett. Az eredeti kötet szövegét változatlanul – csupán a ma már teljesen érdektelen részek elhagyásával – közöljük. A szerző eredeti jegyzeteiből a sajtó alá rendezés során készült eligazító jegyzeteket dőltbetűs szedés különbözteti meg.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A Monográfia az első nyomtatott formában megjelent mű, amely kronologikus sorrendben, nagyon pontosa adatokkal alátámasztva írja le Kétegyháza történetét.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

- Táncsics Mihály Művelődési Ház és Könyvtár nyomtatott, kölcsönözhető formátum
- Táncsics Mihály Művelődési Ház és Könyvtár digitalizált, PDF formátum
- Települési honlap digitalizált, PDF formátum
- https://drive.google.com/drive/folders/0B_EaJ-fAqIwKdXY4M1BOenVhN00?usp=sharing

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

